

Postadress: Mäster Samuelsgatan 60, 111 21 Stockholm
Telefon: 08-700 13 00
E-post: registrator@arbetsgivarverket.se

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över betänkandet En mer likvärdig skola (SOU 2020:28)

Arbetsgivarverket har fått betänkandet En mer likvärdig skola – minskad skolsegregation och förbättrad resurstilldelning för yttrande. Arbetsgivarverket begränsar sitt yttrande till att avse frågor av arbetsgivarpolitisk karaktär.

Utredningen föreslår åtgärder för att minska skolsegregationen och förbättra resurstilldelningen till förskoleklass och grundskola. Syftet är att öka likvärdigheten inom berörda skolformer. Utredningen föreslår bland annat att ett gemensamt skolval där alla vårdnadshavare och alla huvudmän deltar införs och administreras av Skolverket, att möjliga urvalsgrunder till skolor förändras och regleras, att en förändring ska genomföras av hur ersättningen till enskilda huvudmän, den så kallade skolpengen, beräknas och att flertalet riktade statsbidrag slås samman till ett så kallat sektorsbidrag till skolan. Vidare föreslås Skolverket etablera en regional organisation för att säkerställa ett aktivt och nära samarbete med huvudmännen i varje region.

Arbetsgivarverket delar uppfattningen att en minskad skolsegregation och ett effektivt och förutsägbart ersättningssystem är viktigt för att optimera kompetensförsörjningen i samhället och ta tillvara elevernas kompetens på bästa sätt utifrån vars och ens förutsättningar. Att inte ge alla elever likvärdiga och bra förutsättningar riskerar att bli kostsamt ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. En god tillgång till bra grundskoleutbildning i hela landet är också viktigt för att säkra en god återväxt av högutbildad arbetskraft.

Utredningen menar att genom en tydlig regional närvaro kan en starkare samlad kapacitet för att genomföra skolans uppdrag åstadkommas samtidigt som samarbetet på regional nivå mellan huvudmän, såväl kommunala som enskilda, och staten inklusive t.ex. universitet och högskolor underlättas. Detta är särskilt nödvändigt för att skolor med svaga resultat, mätt i förhållande till skolans förutsättningar eller elevernas faktiska kunskapsresultat, snabbare ska kunna identifieras och insatser vidtas.

Arbetsgivarverket har ingen åsikt om just regional närvaro är den bästa lösningen på de behov som utredningen identifierat. Arbetsgivarverket menar att det är viktigt med balans mellan regional närvaro och ett likvärdigt stöd. En flexibel och innovativ kompetensförsörjning kan göra det lättare att nå framgång, till exempel genom att nyttja digitala verktyg för att förbättra möten, analysera data och kvalitetssäkra stödet istället för att enbart tänka i termer av fysisk närvaro.

Arbetsgivarverket är positivt till en ökad statlig närvaro i hela landet under förutsättning att den myndighet som får uppdraget att ansvara för verksamheten, i det här fallet Skolverket, också får styra över lokalisering i enlighet med delegeringen av det statliga arbetsgivaransvaret. Arbetsgivarverket menar vidare att det kan vara värt att överväga alternativa organisatoriska modeller för att öka regional närvaro, till exempel via länsstyrelserna eller andra myndigheter.

I konsekvensanalysen har utredningen gjort en uppskattning av resursbehoven för bland andra, berörda myndigheter. Arbetsgivarverket vill framhålla vikten av att Skolverket, om förslagen om ett nationellt skolvalssystem, skolbyten, regional närvaro med flera genomförs, får erforderliga resurser för att fullgöra de utökade uppdragen.

I utredningen förs resonemang om hur lön kan användas som styrmedel, hur motiverande löneökningar är och hur lönesättningen kan bidra till kompetensförsörjningen i skolor med särskilda behov. Arbetsgivarverkets erfarenhet från lönebildningen i statliga verksamheter, är att en ambitiöst genomförd individuell lönesättning av närmaste chefen utifrån arbetsresultat är mer effektiv både när det gäller att motivera medarbetarna och att vara förenlig med ekonomisk återhållsamhet, än riktade satsningar utifrån andra variabler. Extra satsningar på vissa yrkesgrupper riskerar dessutom att få ogynnsamma effekter på lönebildningen för närliggande yrkesgrupper, i detta fall till exempel för personal i gymnasie- och högskolan.

Arbetsgivarverket har inga ytterligare synpunkter på förslagen i skrivelsen.

Beslut i detta ärende fattades av generaldirektör Gunnar Holmgren. Vid den slutliga handläggningen deltog kommunikationschef Lars Andrén och utredare Elisabet Sundén Ingeström, föredragande.

Gunnar Holmgren

Elisabet Sundén Ingeström